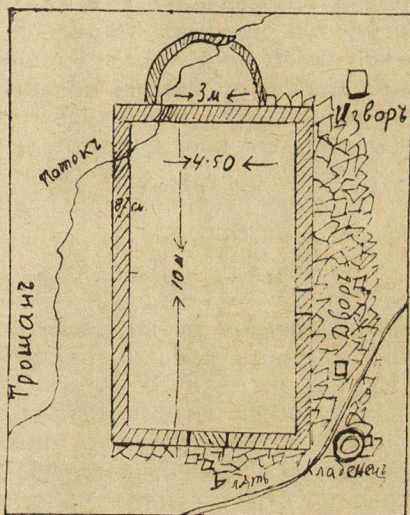

минавала главната пътека отъ Търново по Присой бърдо презъ старото Хърсово за Елена и Балкана¹⁾.

На изтокъ отъ Райково се простира долина отъ устието, между бърдото Присой и бърдото Трошанъ. Тя държи 3-4 километра на дължъ къмъ изтокъ и 1-2 километра на ширъ. (Вж. карта стр. 6). Въ осойния склонъ на бърдото, или на лъвия брѣгъ на Трошански долъ, посрѣдъ гъста гора, се намиратъ развалини на манастирище Стого Марка или Светаго Марко.

Отъ с. Присово, по простъ пътъ, като се прехвърли Присой бърдо на северъ, се стига пакъ въ сщщото манастирище „Светаго Марко“, въ землище присовско. Преданието отдавна казва, че въ южната страна на Трошанската долина, срещу бърдото Трошанъ, имало манастиръ. Този манастиръ нѣкога билъ разрушенъ, ала споменитъ за него въ Присово и Дебелецъ се запазили. Презъ 1939 година въ Присово стана дума за стария манастиръ. Мѣстниятъ свещеникъ, икономъ Недѣлко Димитровъ, посочи мѣстото. Двама младежи, семинаристътъ Цоню Ст. Мариновъ отъ Присово и чиновникътъ въ Търновското агрономство Ботю Петровъ отъ Пчелище, бѣха упжтени да намѣрятъ манастирището. Услужливитъ младежи прехвърлиха веднага бърдото и следъ известно време се върнаха радостни. Тѣ съ мжка открили старината и съгласно упжтването снели скица на църквата, чиито чертежъ представяме тукъ. Презъ 1940 год. стана нужда да се направи новъ огледъ. Пишещиятъ тѣзи редове, заедно съ директора на Народната библиотека въ Търново г. П. Крушевъ и учителя историкъ-археологъ, управникъ на Историческия музей въ В. Търново г. Т. Николовъ посетихме мѣстото и разгледахме разрушената старина. Като се разкриятъ шубръцитъ и дребнитъ храсти, подаватъ се следи отъ стари сгради. Между сплетената и сгъстена растителность се очертаватъ зидове, които даватъ форма на четвъртогълна

Скица на църквата „Св. Марко“.

¹⁾ Въ онѣзи времена пътъ презъ Меча улица билъ невъзможенъ поради урви и лѣсове.